

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ
„EKOSISTEMA“

**VIEŠOSIOS ISTAIGOS ŠIAULIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO
CENTRAS PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS**

(VENTOS KAIMO DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ SURINKIMO AIKŠTELĖS
VEIKLOS IŠPLĖTIMAS),

**NUMATOMOS VYKDYTI ŽEMĖS SKLYPUOSE, ESANČIUOSE
MIŠKO G. 6B IR 6C, VENTOS K., VENTOS SEN., LT-85302 AKMENĖS R. SAV.,**

**POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITOS
SANTRAUKA**

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius:

VŠĮ ŠIAULIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS

**Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo
ataskaitos rengėjas:**

UAB „EKOSISTEMA“

KLAIPĖDA, 2026

TURINYS

1. Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos organizatorių (užsakovą)	2
2. Informacija apie poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos rengėją	2
3. Planuojamos ūkinės veiklos analizė.....	2
4. Planuojamos ūkinės veiklos vietos analizė	5
5. Planuojamos ūkinės veiklos veiksmų, darančių įtaką visuomenės sveikatai, tiesioginio ar netiesioginio poveikio kiekybinis ir kokybinis apibūdinimas ir įvertinimas	11
6. Neigiamo planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai mažinimo priemonių aprašymas, jų pasirinkimo argumentai	18
7. Esamos visuomenės sveikatos būklės analizė.....	19
8. Sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo arba tikslinimo pagrindimas	20
9. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodų aprašymas	21
10. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo išvados.....	22
11. Siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos	22
12. Rekomendacijos dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo stebėsenos	22
13. Literatūros sąrašas	23
14. PVSV ataskaitos priedų sąrašas	25

1. INFORMACIJA APIE PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ORGANIZATORIŲ (UŽSAKOVĄ)

Įmonės pavadinimas	VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (įmonės kodas 145787276)
adresas	Pramonės g. 15-71, Šiauliai, LT-78137 Šiaulių m. sav.
telefonas, faksas	tel.: +370 41 421 599, +370 41 520 761
el. paštas	info@srac.lt
kontaktinis asmuo	aptarnavimo skyriaus vadovas, laikinai einantis direktoriaus pareigas Mantas Tamošiūnas

2. INFORMACIJA APIE POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITOS RENGĖJĄ

Įmonės pavadinimas	UAB „Ekosistema“ (įmonės kodas 140016636)
adresas	Taikos pr. 119, Klaipėda, LT-94231 Klaipėdos m. sav.
telefonas, faksas	tel.: +370 46 43 04 63, mob.: +370 698 473 00
el. paštas	info@ekosistema.lt
kontaktinis asmuo	direktorius Marius Šileika

UAB „Ekosistema“ licencijos, leidžiančios verstis PVSV, kopija pateikta PVSV ataskaitos 3 priede.

3. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ANALIZĖ

PŪV pavadinimas ir jos vykdymo vieta

Planuojamos ūkinės veiklos (toliau - PŪV) organizatorius - VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (toliau - VšĮ ŠRATC), prijungdamas naują žemės sklypą ir padidindamas projektinį našumą, numato išplėsti Ventos kaimo didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (toliau - Ventos DGAS aikštelė arba Ventos DGASA) veiklą.

PŪV vykdyti numatoma naudoti teritorija apima 0,0958 ha ploto žemės sklypą (kad. Nr. 3241/0001:45 Purvių k.v., unikalus Nr. 4400-0565-5234), esantį adresu Miško g. 6B, Ventos k., Ventos sen., LT-85302 Akmenės r. sav. (čia Ventos DGASA esama veikla vykdyta iki šiol), ir 0,2946 ha ploto žemės sklypą (kad. Nr. 3241/0001:95 Purvių k.v., unikalus Nr. 4400-6694-6510), esantį adresu Miško g. 6C, Ventos k., Ventos sen., LT-85302 Akmenės r. sav. (šį žemės sklypą numatoma naudoti Ventos DGASA plėtrai). PŪV numatomos naudoti teritorijos topografinį apylinkių žemėlapi žiūr. PVSV ataskaitos 1 priede.

Esama ūkinė veikla

Esama Ventos DGASA veikla vykdoma 0,0958 ha ploto žemės sklype (kad. Nr. 3241/0001:45 Purvių k.v.), esančiame adresu Miško g. 6B, Ventos k., Ventos sen., LT-85302 Akmenės r. sav. pagal šiai veiklai vykdyti išduotą Taršos leidimą Nr. A-53/TL-Š.1-11/2016 (toliau - Taršos leidimas). Taršos leidimas su specialiąja dalimi „Atliekų apdorojimas (naudojimas ar šalinimas, įskaitant laikymą ir paruošimą naudoti ar šalinti)“ išduotas Aplinkos apsaugos agentūros (toliau - Agentūra) 2016-06-23, pakeičiant iki tol galiojusį Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento 2007-01-29 išduotą Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą Nr. A-53 (su 2013-05-15 atnaujinimu). Taršos leidimo rekvizitai ir sąlygos tikslintos Agentūros 2020-03-13 raštu Nr. (30.4)-A4-812 „Sprendimas dėl VŠĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“ Ventos seniūnijos atliekų priėmimo punkto taršos leidimo rekvizitų patikslinimo, sąlygų tikslinimo, atliekų naudojimo ar šalinimo techninio reglamento ir atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plano derinimo“ bei 2024-04-22 raštu Nr. (30.4)-A4E-5107 „Sprendimas tikslinti VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras didelių gabaritų atliekų tvarkymo aikštelės, Miško g. 6B, Ventos k., Ventos sen., Akmenės r. sav., taršos leidimo Nr. A-53/TL-Š.1-11/2016 sąlygas ir derinti atliekų naudojimo ar šalinimo techninį reglamentą“.

Vadovaujantis galiojančiu Taršos leidimu, Ventos DGASA didžiausias vienu metu leidžiamas naudoti R13 (R1-R12 veiklomis naudoti skirtų atliekų laikymas) ir D15 (D1-D14 veiklomis šalinti skirtų atliekų laikymas) būdais nepavojingųjų atliekų kiekis - 85 tonos; pavojingųjų atliekų kiekis - 10 tonų.

Esama ūkinė veikla įvertinta 2023 m. UAB „Infraplanas“ parengtoje PVSV ataskaitoje, kuri suderinta Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie LR Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau - NVSC) Šiaulių departamento 2023-08-04 sprendimu Nr. (6-11 14.3.4 Mr)2-36498 „Dėl sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių“. PVSV ataskaitoje rekomenduota Ventos DGASA SAZ sutapatinti su esamai veiklai naudojamu žemės sklypo ribomis, NVSC Šiaulių departamento priimtu sprendimu ši SAZ suderinta ir 2024-06-28 įregistruota VĮ Registrų centras Nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje (komunalinių objektų sanitarinės apsaugos zonos (IV skyrius, pirmasis skirsnis)).

Planuojama Ventos DGASA ūkinė veikla

Ventos DGASA veiklos plėtra numatoma įsisavinant naują 0,2946 ha ploto žemės sklypą (kad. Nr. 3241/0001:95 Purvių k.v.), esantį adresu Miško g. 6C, Ventos k., Ventos sen., LT-85302 Akmenės r. sav., pakoreguojant atliekų didžiausius vienu metu laikomų atliekų kiekius, atliekų laikymo vietas bei optimizuojant priimamų į DGASA nepavojingųjų atliekų nomenklatūrą.

Igyvendinus PŪV pakeitimus, projektinis Ventos DGASA didžiausias vienu metu laikomas nepavojingųjų atliekų kiekis didėja iki 131,9 tonų, o pavojingųjų atliekų - iki 17,347 tonų.

Esamos ir planuojamos ūkinės veiklos PVSV rengiama šiuo etapu. Ji bus derinama su NVSC, suderinus rekomenduojamo dydžio SAZ bus registruojama VĮ Registrų centras Nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje.

Vadovaujantis Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2024-12-03 įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (EVRK 2.1 red.) patvirtinimo“ (TAR, 2024, Nr. 21516), pareiškia ūkinė veikla priskiriama:

Sekcija	Skyrius	Grupė	Klasė	Poklasis	Ekonominės veiklos rūšies pavadinimas
E					VANDENS TIEKIMAS, NUOTEKŲ VALYMAS, ATLIEKŲ TVARKYMAS IR REGENERAVIMAS
	38				Atliekų rinkimas, naudojimas ir šalinimas
		38.1			Atliekų rinkimas
			38.11		Nepavojingųjų atliekų rinkimas
				38.11.00	Nepavojingųjų atliekų rinkimas
			38.12		Pavojingųjų atliekų rinkimas
				38.12.00	Pavojingųjų atliekų rinkimas

Numatomoje išplėsti Ventos DGASA planuojama surinkti šias komunalinės kilmės atliekas:

- privačiame namų ūkyje susidarančias pavojingąsias atliekas;
- antrines žaliavas - popierių ir kartoną, plastiką, stiklą, metalą, įskaitant jų pakuočių atliekas;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekas (namų ūkio prietaisus (oro kondicionierius, mikrobangų krosneles, skalbimo mašinas, elektrines virykles, indaploves, šviestuvus, muzikos, garso ir vaizdo atkūrimo įrangą, stebėjimo ir kontrolės prietaisus, šaldytuvus ir šaldiklius, kompiuterius, monitorius, televizorius), elektrinius ir elektroninius įrankius, žaislus, laisvalaikio ir sporto įrangą ir pan.);
- naudotas padangas;
- žmonių ir gyvūnų sveikatos priežiūros atliekas (netinkamus naudoti vaistus);
- didelių gabaritų komunalinės atliekas (baldus, baldų minkštą frakciją, čiužinius, langus, duris, įvairius kitus medienos gaminius, stambius plastikinius daiktus ir pan.);
- drabužių ir tekstilės atliekas;
- maistinio aliejaus ir riebalų atliekas;
- biologiškai skaidžias atliekas (nupjautą žolę, lapus, sodo ir daržo atliekas, šakas ir kelmus);
- statybos ir griovimo atliekas.

Planuojama, kad eksploatuojant DGASA atliekų tvarkymo veiklos metu per metus bus priimama:

- pavojingųjų atliekų - iki 315,785 tonų;
- nepavojingųjų atliekų - iki 3776,130 tonų.

Eksploatuojant DGASA atliekų tvarkymo veiklos metu vienu metu maksimaliai gali būti laikoma:

- pavojingųjų atliekų - 17,347 tonų;
- nepavojingųjų atliekų - 131,936 tonų.

Planuojama, kad eksploatuojant DGASA ne atliekų tvarkymo veiklos metu per metus susidarys:

- pavojingųjų atliekų - iki 4,000 tonų;
- nepavojingųjų atliekų - iki 0,810 tonų.

DGASA ūkinės veiklos metu įvykusiems smulkiems pavojingųjų medžiagų, galinčių būti DGASA surenkamų pavojingųjų atliekų sudėtyje, nutekėjimams neutralizuoti planuojama naudoti sorbentus, natrio šarmą ir gesintas bei negesintas kalkes. Planuojamų naudoti žaliavų ir papildomų medžiagų kiekiai nurodyti PVSV ataskaitos 1 lentelėje.

Planuojamų naudoti žaliavų ir papildomų medžiagų saugojimo sąlygos nurodytos PVSV ataskaitos 2 lentelėje. Duomenys apie planuojamas naudoti pavojingas chemines medžiagas ar preparatus pateikiami PVSV ataskaitos 3 lentelėje.

Paros, metiniai ir vienu metu maksimaliai DGASA iš gyventojų surenkami bei DGASA ūkinės veiklos metu susidarantys ir galimi laikyti atliekų kiekiai pateikti PVSV ataskaitos 4 lentelėje. Radioaktyviųjų žaliavų ir/ar atliekų naudoti PŪV metu nenumatoma.

VšĮ ŠRATC, vykdydamas Ventos DGASA ūkinę veiklą, PŪV metu nenaudos gamtos išteklių (gyvosios ir negyvosios gamtos elementų) - vandens, žemės (jos paviršiaus ir gelmių), dirvožemio ir biologinės įvairovės.

Technologinių procesų metu vanduo naudojamas nebus. DGASA operatoriaus buitiniams poreikiams vanduo bus tiekiamas iš Ventos m. centralizuotų vandentiekio tinklų esamu įvadu. VšĮ ŠRATC Ventos DGASA planuoja per metus sunaudoti iki 36 m³ vandens.

Ventos DGASA planuojama per metus sunaudoti iki 15 tūkst. kWh elektros energijos. Elektros energija objektui bus tiekama AB ESO tinklais. Elektros energija bus naudojama patalpų ir teritorijos apšvietimui, buitinių patalpų šildymui, esant poreikiui - technologinėms reikmėms.

Kitų energijos išteklių PŪV metu naudoti neplanuojama.

4. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VIETOS ANALIZĖ

PŪV vykdyti numatoma naudoti teritorija apima 0,0958 ha ploto žemės sklypą (kad. Nr. 3241/0001:45 Purvių k.v., unikalus Nr. 4400-0565-5234), esantį adresu Miško g. 6B, Ventos k., Ventos sen., LT-85302 Akmenės r. sav. (čia Ventos DGASA esama veikla vykdyta iki šiol), ir 0,2946 ha ploto žemės sklypą (kad. Nr. 3241/0001:95 Purvių k.v., unikalus Nr. 4400-6694-6510), esantį adresu Miško g. 6C, Ventos k., Ventos sen., LT-85302 Akmenės r. sav. (ši žemės sklypą numatoma naudoti Ventos DGASA plėtrai). DGASA vietos padėtis topografiniame aplinkinių žemėlapyje pavaizduota PVSV ataskaitos 1 priede. Žemės sklypų nuosavybės dokumentus ir sklypų planus žiūr. PVSV ataskaitos 6 priede.

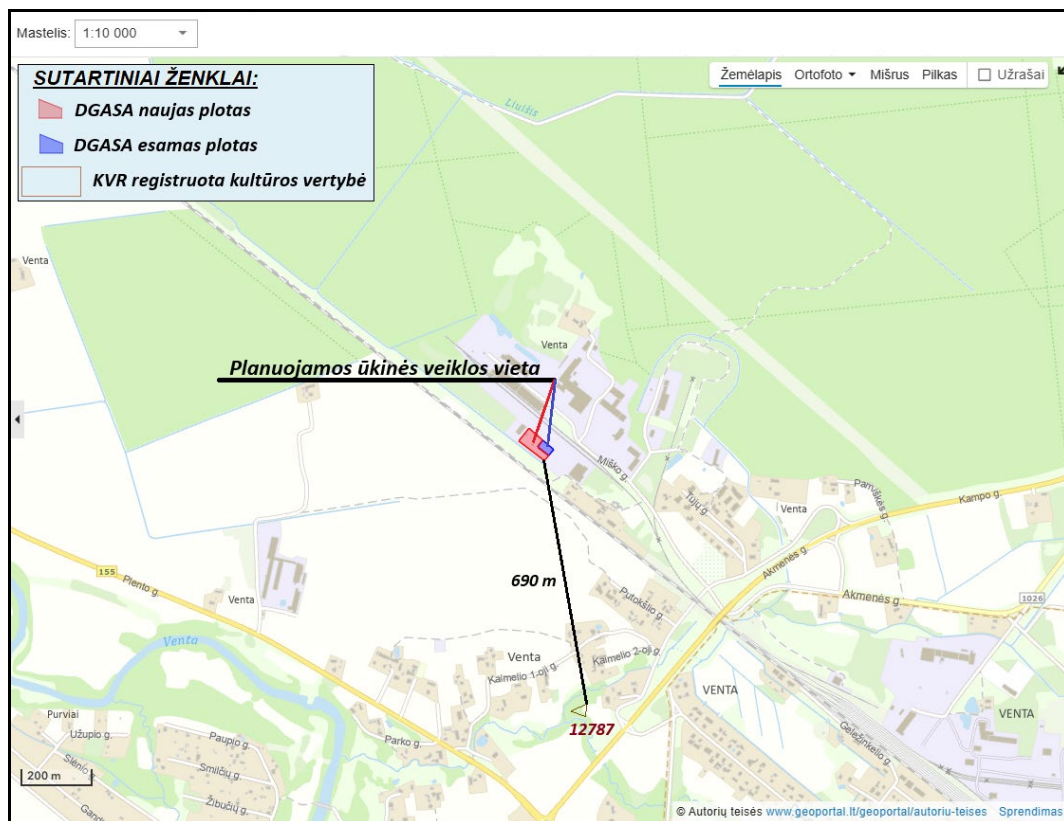
Visa planuojama Ventos DGASA veikla bus vykdoma ant 0,1900 ha ploto įrengus kietąją asfaltbetonio dangą.

Nuosavybės teise žemės sklypus, kuriuose planuojama išplėsti DGASA veiklą ir ją eksploatuoti, valdo LR, valstybinės žemės patikėjimo teise - Nacionalinė žemės tarnyba prie LR Aplinkos ministerijos (toliau - NŽT), iki 2125 m. balandžio mėn. 28 d. sudaryta panaudos sutartis su VŠĮ ŠRATC. Pagrindinė žemės sklypo daikto naudojimo paskirtis - kita, naudojimo būdas - atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo (sąvartynai) teritorijos.

PŪV vieta nėra svarbi nei visuomeniniu, nei archeologiniu požiūriu.

Visuomeninė ir ekonominė teritorijos svarba apibūdinama trimis funkciniais komponentais: istoriniu, estetiniu ir ekologiniu.

Vadovaujantis Kultūros vertybių registro (registro kadastro duomenų tvarkytojas Kultūros paveldo departamentas prie LR kultūros ministerijos) duomenimis, artimiausia PŪV vietai Kultūros vertybių registre registruota kultūros vertybė *Purvių kaimo senosios kapinės* (kodas Kultūros vertybių registre 12787, adresas Ventos k., Ventos sen., Akmenės r. sav.) yra nutolusi 690 m atstumu pietų kryptimi. PŪV vietos padėtį artimiausioje aplinkoje esančių Kultūros vertybių registre registruotų kultūros vertybių atžvilgiu žiūr. 1 pav.

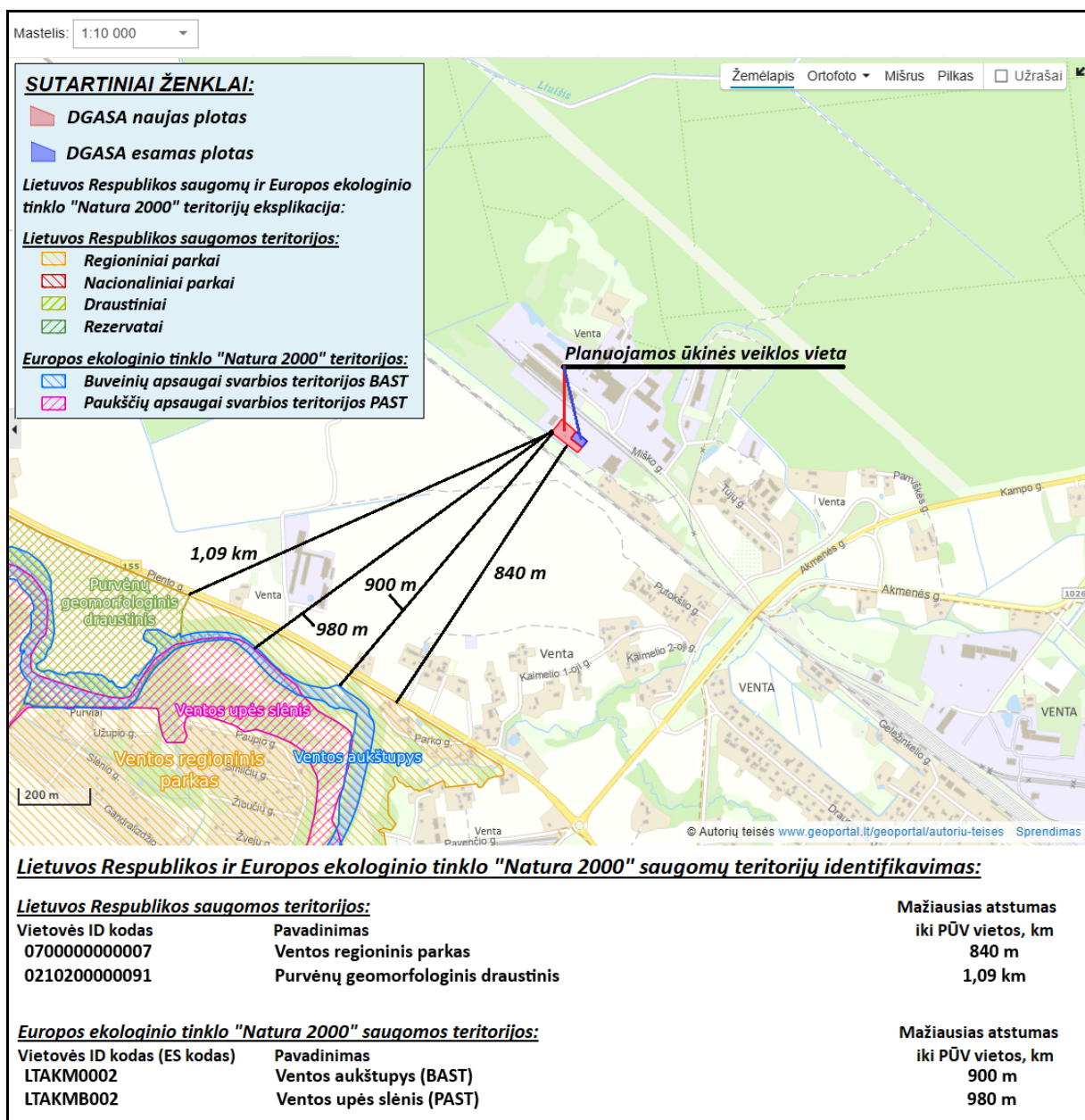

1 pav. PŪV vietos padėtis Kultūros vertybių registre registruotų kultūros vertybių atžvilgiu

Viešosios įstaigos Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras planuojamos ūkinės veiklos (Ventos kaimo didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės veiklos išplėtimas), numatomos vykdyti žemės sklypuose, esančiuose Miško g. 6B ir 6C, Ventos k., Ventos sen., LT-85302 Akmenės r. sav.,
POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Vadovaujantis Saugomų teritorijų kadastro (kadastro duomenų tvarkytojas Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie LR aplinkos ministerijos) duomenimis, PŪV vieta nepatenka į LR saugomas ar Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas. Artimiausios PŪV vietai LR saugoma ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos *Ventos regioninis parkas* ir *Ventos aukštupys (buveinių apsaugai svarbi teritorija BAST)* yra nutolusios atitinkamai 840 m ir 900 m atstumu pietvakarių kryptimi. PŪV vietos padėtį šių ir kitų artimiausių LR saugomų ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų atžvilgiu žiūr. 2 pav.

Artimiausiose PŪV vietos gretimybėse yra suformuotų ir nesuformuotų privačios nuosavybės ir valstybinės žemės sklypų, kurių naudojimo paskirtys - žemės ūkio (naudojimo būdas nenustatytas arba kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai) ir kitos (komercinės paskirties objektų, pramonės ir sandėliavimo objektų, visuomeninės paskirties, vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų ir susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos) paskirties žemės sklypai (žiūr. PVSV ataskaitos 7 priedą).

2 pav. PŪV vietos padėtis Lietuvos Respublikos ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ saugomų teritorijų atžvilgiu

Mažiausias atstumas nuo DGASA veiklos vietos:

- iki artimiausio **gyvenamosios paskirties objekto** - kitos (vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos) paskirties žemės sklypo (kad. Nr. 3241/0001:87 Purvių k.v.; Miško g. 4, Ventos k., Ventos sen.; žiūr. *GI* poz. 3 pav.) - 85 m pietryčių kryptimi;
- iki artimiausio **visuomeninės paskirties objekto** - kitos (visuomeninės paskirties teritorijos) paskirties žemės sklypo (kad. Nr. 3241/0001:51 Purvių k.v.; Miško g. 11, Ventos k., Ventos sen.; žiūr. *VI* poz. 3 pav.) - 200 m rytų kryptimi;
- iki artimiausio **komercinės paskirties objekto** - kitos (komercinės paskirties objektų teritorijos) paskirties žemės sklypo (kad. Nr. 3241/0001:43 Purvių k.v.; Miško g. 35, Ventos k., Ventos sen.; žiūr. *KI* poz. 3 pav.) - 13 m šiaurės kryptimi;
- iki artimiausio **pramoninės paskirties objekto** - kitos (pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos) paskirties žemės sklypo (kad. Nr. 3241/0001:46 Purvių k.v.; Miško g. 9, Ventos k., Ventos sen.; žiūr. *PI* poz. 3 pav.) - 0 m vakarų kryptimi (gretimybė, ribojasi);
- iki artimiausio **inžinerinės infrastruktūros objekto** - kitos (susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos) paskirties žemės sklypo (kad. Nr. 3255/8001:1 Ventos m. k.v.; Akmenės g. 24, Ventos m., Ventos sen.; žiūr. *II* poz. 3 pav.) - 31 m pietų kryptimi.

Artimiausios gyvenamosios, visuomeninės, komercinės, pramoninės ir inžinerinės paskirties teritorijos pažymėtos 3 pav.

PŪV vietoje ir artimiausiose jos gretimybėse nėra objektų, kuriems būtų nustatytos SAZ. Informacija apie SAZ ir kitus žemės sklypų naudojimo apribojimus pateikiama 4 pav. PŪV numatomas naudoti žemės sklypas nepatenka į paviršinių vandens telkinių apsaugos zonas bei pakrančių apsaugos juostas, potvynių zonas, karstinio regiono, požeminio vandens vandenviečių bei jų apsaugos zonas ir juostas, jūros aplinką ir kt. jautrias aplinkos apsaugos požiūriu teritorijas.

Žemės sklypui (kad. Nr. 3241/0001:45 Purvių k.v.) nustatytos šios specialiosios žemės naudojimo sąlygos (pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą):

Komunalinių objektų sanitarinės apsaugos zonos, 0,0958 ha (IV skyrius, pirmasis skirsnis);

Kelių apsaugos zonos, 0,0280 ha (III skyrius, antrasis skirsnis);

Gamybinių objektų sanitarinės apsaugos zonos, 0,0958 ha (IV skyrius, pirmasis skirsnis);

Žemės sklypo plotas - 0,0958 ha, užstatyta teritorija - 0,0958 ha.

Žemės sklype pastatyti ir NTR registruoti šie pastatai ir/ar statiniai.

Kiti inžineriniai statiniai - Ventos DGASA (un. Nr. 4400-0967-5970), inžinerinio statinio grupė - kiti inžineriniai statiniai, inžinerinio statinio pogrupis (paskirtis) - kitos paskirties;

Kiti inžineriniai statiniai - Aikštelė (un. Nr. 4400-5314-1261), inžinerinio statinio grupė - kiti inžineriniai statiniai, inžinerinio statinio pogrupis (paskirtis) - kitos paskirties;

Kiti inžineriniai statiniai - Aikštelė (un. Nr. 4400-5314-1272), inžinerinio statinio grupė - kiti inžineriniai statiniai, inžinerinio statinio pogrupis (paskirtis) - kitos paskirties;

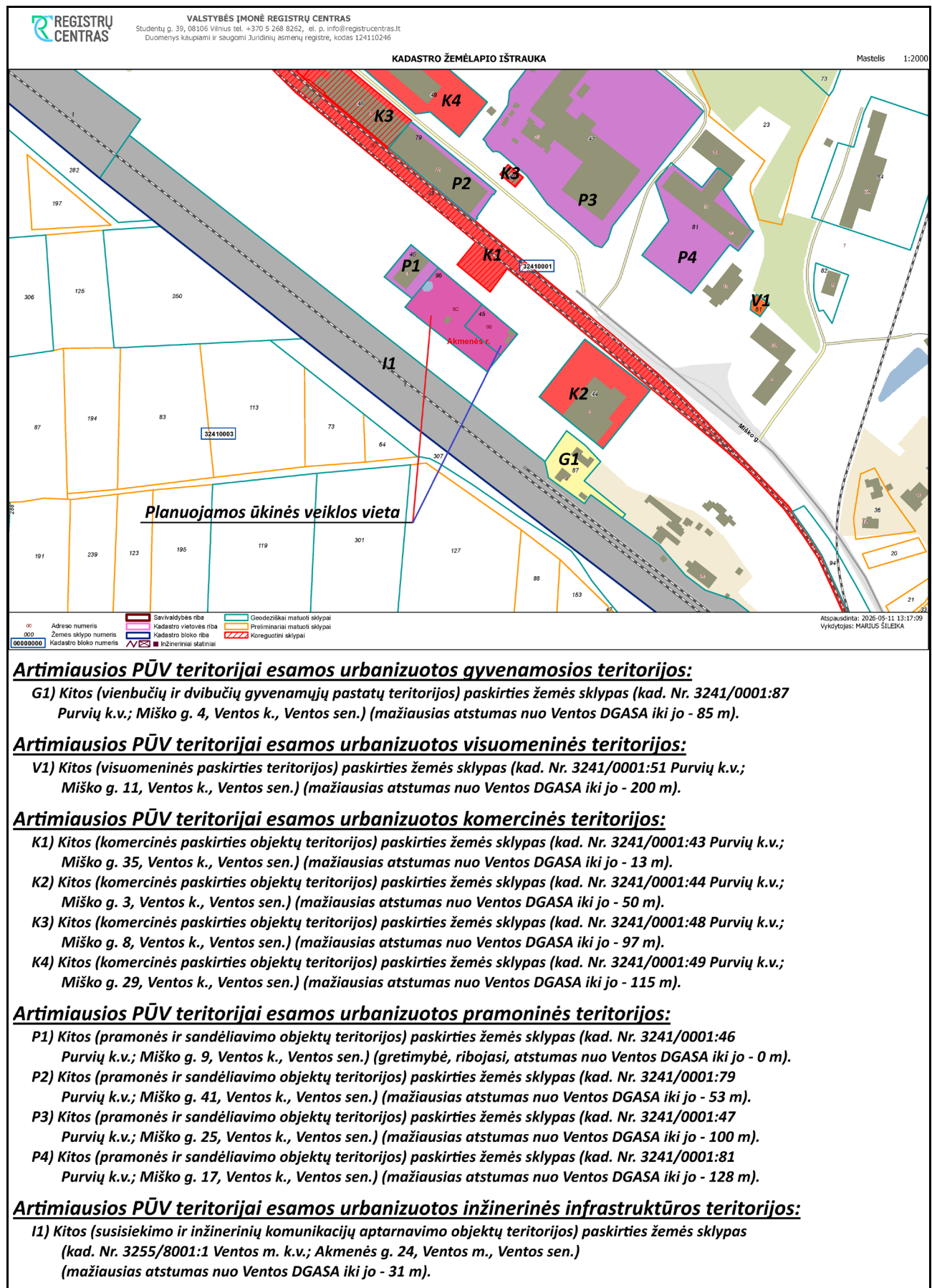
Kiti inžineriniai statiniai - Tvora (un. Nr. 4400-5255-5501), inžinerinio statinio grupė - kiti inžineriniai statiniai, inžinerinio statinio pogrupis (paskirtis) - kitos paskirties;

Vandentiekio tinklai - Vandentiekio trasa (un. Nr. 4400-5255-5512), inžinerinio statinio grupė - inžineriniai tinklai, inžinerinio statinio pogrupis (paskirtis) - vandentiekio tinklų;

Nuotekų šalinimo tinklai - Buitinių nuotekų trasa (un. Nr. 4400-5255-5545), inžinerinio statinio grupė - inžineriniai tinklai, inžinerinio statinio pogrupis (paskirtis) - nuotekų šalinimo tinklų;

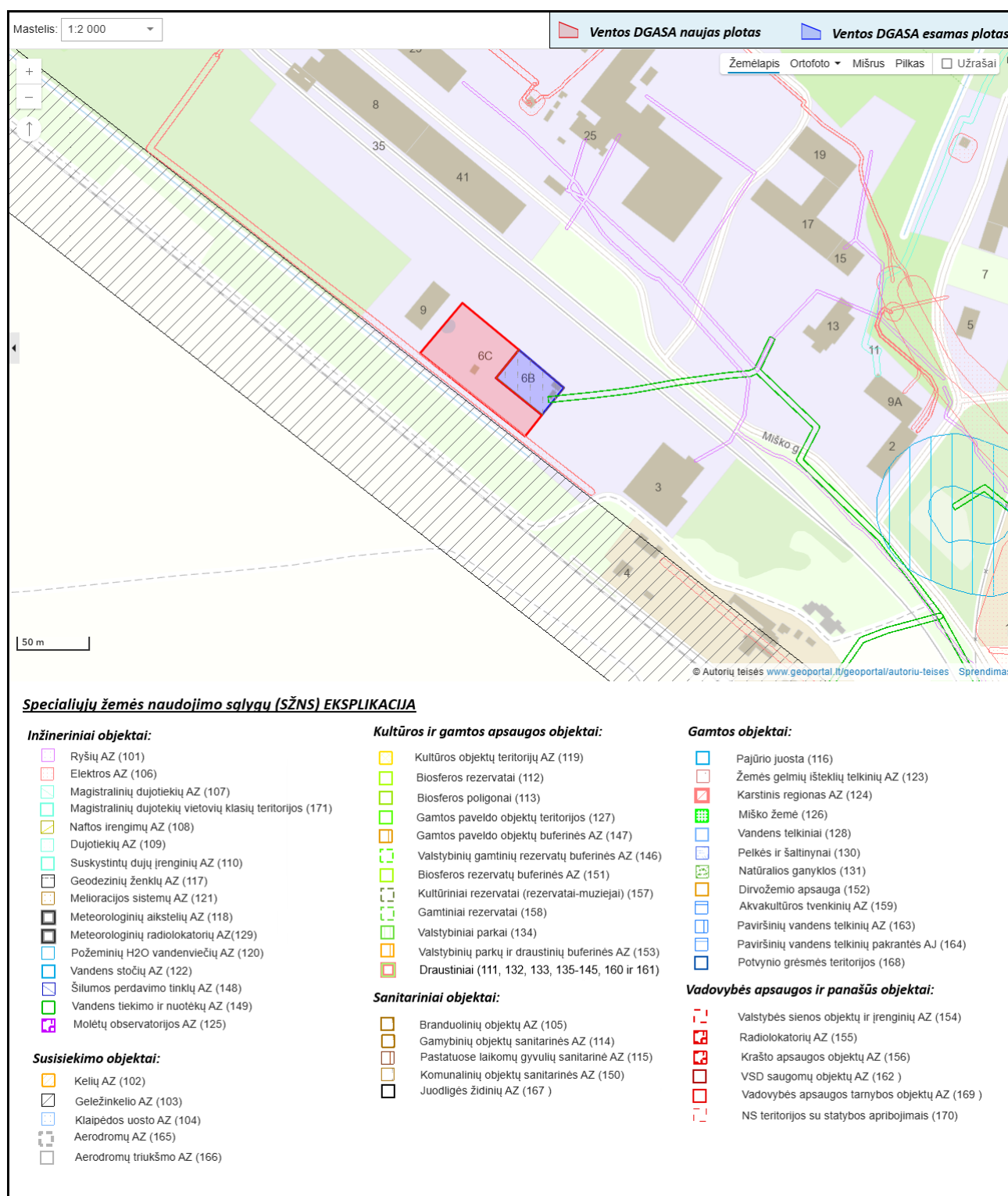
Nuotekų šalinimo tinklai - Lietaus nuotekų trasa (un. Nr. 4400-5255-5534), inžinerinio statinio grupė - inžineriniai tinklai, inžinerinio statinio pogrupis (paskirtis) - nuotekų šalinimo tinklų.

Viešosios įstaigos Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras planuojamos ūkinės veiklos (Ventos kaimo didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės veiklos išplėtimas), numatomos vykdyti žemės sklypuose, esančiuose Miško g. 6B ir 6C, Ventos k., Ventos sen., LT-85302 Akmenės r. sav.,
POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

3 pav. Artimiausios PŪV vietai esamos ir planuojamos urbanizuotos teritorijos

Viešosios įstaigos Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras planuojamos ūkinės veiklos (Ventos kaimo didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės veiklos išplėtimas), numatomos vykdyti žemės sklypuose, esančiuose Miško g. 6B ir 6C, Ventos k., Ventos sen., LT-85302 Akmenės r. sav.,
POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

4 pav. Ištrauka iš specialiųjų žemės naudojimo sąlygų (SŽNS) erdviųjų duomenų rinkinio

Žemės sklypui (kad. Nr. 3241/0001:95 Purvių k.v.) nustatytos šios specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

Elektros tinklų apsaugos zonos, 0,0015 ha (III skyrius, ketvirtasis skirsnis);

Žemės sklypo plotas - 0,2946 ha, užstatyta teritorija - 0,0268 ha, kitos žemės plotas - 0,2678 ha.

Žemės sklype pastatytų ir NTR registruotų pastatų ir/ar statinių nėra.

Ventos DGASA veiklai iki šiol naudotas žemės sklypas yra visiškai išvystytas infrastruktūros atžvilgiu: esamos DGASA įrenginiai yra pajungti į nutiestas elektros ir ryšių linijas, vandentiekio, paviršinių ir fekalinių nuotekų tinklus. Planuojamo naujo Ventos DGAS aikštelės ploto eksploatacijos metu numatoma jungtis į jau esamus Ventos DGASA elektros ir ryšių linijas bei paviršinių nuotekų tinklus. Naujam plotui vandentiekio ir fekalinių nuotekų tinklų nereikės, nes Ventos DGASA darbuotojai buitines patalpas turės esamoje Ventos DGASA.

Privažiavimas prie Ventos DGAS aikštelės yra esamas - atliekos autotransportu atvežamos ir išvežamos per esamą įvažiavimą į DGASA teritoriją iš Ventos kaimo Miško gatvės. Privažiavimas prie naujame plote išplėtos DGAS aikštelės teritorijos bus įrengtas per esamos DGAS aikštelės esamą įvažiavimą.

Technologinių procesų metu vandens naudoti neplanuojama. DGASA operatoriaus buitiniams poreikiams vandenį numatoma tiekti iš Ventos m. centralizuotų vandentiekio tinklų esamu įvadu.

Ūkio-buities nuotekas planuojama nuvesti į Ventos m. komunalinių nuotekų tinklus pagal sutartį su UAB „Akmenės vandenys“.

Paviršinės (lietaus ir sniego tirpsmo) nuotekos bus surenkamos atskira sistema nuo DGASA naudojamos aikštelės kietųjų dangų (apie 0,1900 ha ploto asfalto dangos) ir nuvedamos į projektuojamą paviršinių nuotekų valymo įrenginį, kuriame bus išvalomos nuo naftos produktų ir mechaninių priemaišų. Iki nustatytų normatyvų išvalytos paviršinės nuotekos bus išleidžiamos į artimiausią gamtinę aplinką (melioracijos griovį, kuriuo vėliau pateks į Liuišio upelį).

Kita inžinerinė infrastruktūra Ventos DGASA nėra būtina.

PŪV vietos atitiktis pagal teritorijų planavimo dokumentus

Planuojamas DGASA išplėtimas neprieštarauja galiojančio Akmenės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo, patvirtinto Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2021-06-28 sprendimu Nr. T-145 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo“, pagrindinio brėžinio sprendiniams su išlyga, kad DGASA SAZ tilps DGASA žemės sklypuose arba sutaps su DGASA veiklai naudojamų žemės sklypų ribomis. DGASA SAZ PAV metu (jeigu toks būtų privalomas Aplinkos apsaugos agentūrai priėmus sprendimą, kad PAV privalomas) arba poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metu (jeigu Aplinkos apsaugos agentūra priimtų sprendimą, kad PAV neprivalomas) bus siekiama sutapatinti su DGASA veiklai numatomo naudoti žemės sklypo ribomis.

Bendrojo plano keitimo Pagrindiniame brėžinyje (žiūr. sekančiame lape pateikiamą ištrauką) PŪV numatomuose naudoti žemės sklypuose yra suplanuota Pramonės ir sandėliavimo zona (I prioriteto) (funkcinės zonos tipas U_{PS_F}).

Funkcinėje Pramonės ir sandėliavimo zonoje galima pagrindinė žemės naudojimo paskirtis - kita ir šie žemės naudojimo būdai - pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos, atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo (sąvartynai) teritorijos, komercinės paskirties objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos, bendro naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendro naudojimo) teritorijos ir atskirųjų želdynų teritorijos.

Funkcinis prioritetas - gamybos plėtra. Teritorijoje galima nesukelianti neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai ūkinė veikla. Pramonės įmonių plėtra galima tik netaršiai pramonei, jei objekto SAZ telpa jo sklype arba sutampa su jo sklypo ribomis.

Akmenės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo Pagrindinio brėžinio ištrauką su pažymėta PŪV vieta žiūr. PVSV ataskaitos 8 priede.

5. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS VEIKSNIŲ, DARANČIŲ ĮTAKĄ VISUOMENĖS SVEIKATAI, TIESIOGINIO AR NETIESIOGINIO POVEIKIO KIEKYBINIS IR KOKYBINIS APIBŪDINIMAS IR ĮVERTINIMAS

5.1. Planuojamos ūkinės veiklos cheminės taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas.

Aplinkos oro cheminės taršos susidarymas ir jos prevencija

Objekto taršos šaltinių trumpa charakteristika

VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras planuojamos išplėsti Ventos DGASA eksploatacijos metu į aplinkos orą teršalai išsiskirs:

- Statybinių atliekų krovos į uždara 30 m³ konteinerį metu (atmosferos taršos šaltinis (toliau - ATŠ) Nr. 601) bei statybinių atliekų krovos ir laikymo 14 m³ atviraime konteineryje (ATŠ Nr. 602) metu. Į aplinkos orą pateks kietosios dalelės (organinės ir neorganinės), išskyrus kietąsias daleles, deginant kietąjį, skystąjį arba dujinį kurą ar atliekas, ir asbesto turinčias kietąsias daleles (dulkės) (toliau - KD). Izoliacinės medžiagos ir statybinis plastikas nedulka, todėl emisijos vertinamos tik iš nepaminėtoms statybinėms atliekoms laikyti skirtų konteinerių;
- Greitai suyrančių bioskaidžių atliekų laikymo atviruose kontaineriuose metu (ATŠ Nr. 603 ir 604). Į aplinkos orą išsiskirs amoniakas (NH₃) ir anglies monoksidas (CO);
- Lėtai yrančias biologiškai skaidžias atliekas numatyta laikyti atviroje zonoje. Dėl vėjo poveikio bei šių atliekų krovos metu į aplinkos orą gali išsiskirti KD. Atvirai laikomos metalo atliekos nedulkės;
- Privažiavimas iki aikštelės vyks žvyrkeliu, jį eksploatuojant į aplinkos orą išsiskirs KD.

Padangos aikštelėje nebus smulkinamos, tad jų krovos ir laikymo atviroje zonoje metu į aplinkos orą teršalai nebus išskiriami.

Asbesto turinčių statybinių atliekų DGASA dideliais kiekiais iš jas atvežusių gyventojų nepriims, tokie kiekiai bus nurodyta, kad privalo būti vežami į regioninę sąvartyną, kur yra įrengtos asbesto atliekų sekcijos. Gyventojams atvežus į DGASA nedidelį kiekį šių atliekų, jos bus priimamos jas atsargiai (nelaužant, nemėtant ir nedaužant) perkraunant rankomis į uždara konteinerį. Tokiu būdu perkraunant šias atliekas, iš jų aplinkos oro teršalai neišsiskirs.

Kitos atliekos bus priimamos ir laikomos kontaineriuose ar didmaišiuose, kurie apsaugos nuo išpušymo ir KD patekimo į aplinkos orą.

Aplinkos oro teršalai išsiskirs mobilių taršos šaltinių (autotransporto) eksploatacijos metu: per dieną į teritoriją atvyks iki 50 lengvųjų ir iki 25 krovininių automobilių.

Emisijų iš aplinkos oro taršos šaltinių skaičiavimai

Išmetimai iš išvardintų ATŠ apskaičiuoti vadovaujantis LR aplinkos ministro 1999-12-13 įsakymu Nr. 395 „Dėl į atmosferą išmetamų teršalų kiekio apskaičiavimo metodikų sąrašo patvirtinimo ir apmokestinamų teršalų kiekio nustatymo asmenims, kurie netvarko privalomosios teršalų išmetimo į aplinką apskaitos“ (Žin., 1999, Nr. 108-3159; aktualioji redakcija) patvirtintomis metodikomis.

Privažiavimas į PŪV teritoriją bus vykdomas 250 m ilgio žvyrkeliu ruožu. Šiltuoju metu žvyrkelis dulka, į orą pakylančių KD kiekis apskaičiuojamas vadovaujantis metodiniais nurodymais „Kelių su žvyro danga dulkelėjimo mažinimas“, patvirtintais Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2004-12-20 įsakymu Nr. V-303 „Dėl statybos taisyklių ir metodinių nurodymų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 185-6885).

Teršalų ribinės vertės aplinkos ore

Teršalų koncentracija skaičiuojama pažemio lygyje (1,5 metrų aukštyje nuo žemės paviršiaus). Paskaičiuota koncentracija išreikšta mg/m³ arba µg/m³. PŪV daromo poveikio aplinkos orui vertinimui teršalams taikomos LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2007-06-11 įsakymu Nr. D1-329/V-469 „Dėl LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2000-10-

30 įsakymo Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 67-2627; aktuali redakcija) ir LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2001-12-11 įsakymu Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis, ir ozonu normų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. 106-3827; aktuali redakcija) nustatytos ribinės vertės (toliau - RV).

Aplinkos oro užterštumo prognozė

Skaiciuojant teršalų sklaidą, buvo naudojama kompiuterinė programinė įranga „ADMS 5.2“. Tai naujos kartos daugiašaltinis dispersijos modelis, kurį naudoti rekomenduoja LR aplinkos ministerija (vadovaujantis Agentūros direktoriaus 2016-07-29 įsakymu Nr. AV-216 „Dėl Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008-12-09 įsakymo Nr. AV-200 „Dėl ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2016, Nr. 21267)).

Teršalų skaičiavimuose naudoti šie duomenys:

- meteorologiniai parametrai.
- reljefo pataisos koeficientas lygus 0,5 (atviri priemiesčiai);
- platuma lygi 56,2;
- skaičiavimo lauko dydis - 2 km spinduliu nuo taršos šaltinių, erdvinės skiriamosios gebos dydis - 100 m (dydžiai parinkti vadovaujantis anksčiau minėtomis Ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijomis);
- teršalų koncentracijų skaičiavimo aukštis - 1,5 m;
- foninių koncentracijų įvestis. Teritorijos foninio aplinkos oro užterštumo duomenys parenkami vadovaujantis LR aplinkos ministro 2007-11-30 įsakymu Nr. D1-653 „Dėl teršalų sklaidos skaičiavimo modelių, foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo tvarkos ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti“ (Žin., 2007, Nr. 127-5189; aktuali redakcija). Teršalų foniniai duomenys priimti remiantis Agentūros 2026-02-27 raštu Nr. (30-3)-A4E-2176. Foninio aplinkos oro užterštumo įvertinimui naudoti apie ūkinės veiklos objektą, kurio poveikį aplinkos orui numatoma vertinti, visų iki 2 kilometrų atstumu esančių kitų ūkinės veiklos objektų, turinčių aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaitų duomenys bei PŪV, dėl kurios teisės aktų nustatyta tvarka yra priimtas sprendimas dėl PŪV galimybių, poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose (ataskaitose ar atrankos dokumentuose) pateikti į aplinkos orą numatomų išmesti teršalų kiekio skaičiavimo duomenys (duomenys pridedami prie Agentūros rašto). Papildomai teršalams įskaitytos Vidutinės metinės aplinkos oro teršalų kaimiškų vietovių foninių koncentracijų reikšmės 2024 m.: CO - 0,195 mg/m³, NO₂ - 6,3 μg/m³, NO_x - 9,0 μg/m³, SO₂ - 2,9 μg/m³, KD₁₀ - 7,5 μg/m³, KD_{2,5} - 5,2 μg/m³.
- atliekant modeliavimą „ADMS 5.2“ modeliu naudojami kasvalandiniai meteorologiniai duomenys. Remiantis šiais duomenimis, modelis kiekvienai jų apskaičiuoja maksimalias koncentracijas pažemio sluoksnyje. Parinkus bet kokią vidurkinio laiko atkarpą modelis susumuoja į jį patenkančias vidutines valandines koncentracijas ir padalina gautą rezultatą iš valandų skaičiaus tame intervale. Taip gaunama vidutinė teršalo pažemio koncentracija atitinkamoje laiko atkarpoje.
- skirtingų teršalų skaičiavimų rezultatai išreikšti atitinkamu procentiliu, kuris parinktas vadovaujantis Agentūros direktoriaus 2008-07-10 įsakymu Nr. AV-112 patvirtintomis Foninio aplinkos oro užterštumo duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti rekomendacijomis (Žin., 2008, Nr. 82-3286; aktuali redakcija).

- Vadovaujantis Agentūros direktoriaus 2008-12-09 įsakymu Nr. AV-200 patvirtintų Ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijų 5.12 punktu, atliekant teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, skaičiuojamas 98,5-asis procentilis nuo valandinių verčių, kuris lyginamas su pusės valandos RV.
- Įvertintas objekto taršos šaltinių nepastovumo faktorius (darbo laikas).

Taršos šaltinių išskiriamų teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimo rezultatai

Į aplinkos orą išmetamų teršalų sklaidos pažeminiame sluoksnyje modeliavimo metu paskaičiuotos didžiausios teršalų koncentracijos kartu su fonine tarša (išskyrus amoniaką): anglies monoksido 8 val. - 0,306 mg/m³ (3,1% RV), azoto dioksido 1 val. - 10,0265 µg/m³ (5,0% RV), azoto dioksido metinė - 6,4471 µg/m³ (16,1% RV), kietųjų dalelių KD₁₀ 24 val. - 17,264 µg/m³ (34,5% RV), kietųjų dalelių KD₁₀ metinė - 10,480 µg/m³ (26,2% RV), kietųjų dalelių KD_{2,5} 24 val. - 21,569 µg/m³ (86,3% RV), kietųjų dalelių KD_{2,5} metinė - 6,674 µg/m³ (66,7% RV), sieros dioksido 1 val. - 0,0016 µg/m³ (0% RV), sieros dioksido 24 val. - 2,900071 µg/m³ (2,3% RV), angliavandenilių (LOJ) 1 val. - 0,0002071 mg/m³ (0% RV), amoniako 0,5 val. - 0,0133 µg/m³ (6,7% RV), amoniako 24 val. - 0,0016 µg/m³ (4,0% RV).

Oro taršos mažinimo ir prevencijos priemonės

Statybinės atliekos DGASA bus laikomos vadovaujantis Minimaliais reikalavimais dulkėtumui mažinti, laikant, kraunant, vežant palaidas kietąsias medžiagas, patvirtintais LR aplinkos ministro 2020-11-11 įsakymu Nr. D1-682 „Dėl minimalių reikalavimų dulkėtumui mažinti, laikant, kraunant, vežant palaidas kietąsias medžiagas patvirtinimo“ (TAR, 2020, Nr. 23677) (toliau - Minimalūs reikalavimai dulkėtumui mažinti):

- PŪV teritorijoje priimanamos statybinės atliekos bus priskiriamos mažo dispersiškumo atliekomis. Nuo DGASA žemės sklypų ribos iki artimiausio gyvenamojo pastato išlaikomas 105 m atstumas;
- vadovaujantis Minimalių reikalavimų dulkėtumui mažinti 15.2 ir 15.4 punktais, atliekos bus kaupiamos konteineriuose, kurių sienelės apsaugos nuo vyraujančių šiaurės, vakarų kryptų vėjų;
- vadovaujantis Minimalių reikalavimų dulkėtumui mažinti 14 punktu, į konteinerius kraunamų atliekų kaupimas neviršys konteinerių šoninių sienelių aukščio;
- vadovaujantis Minimalių reikalavimų dulkėtumui mažinti 15.1 punktu, prisipildžius statybinių atliekų konteineriui, jis bus išvežamas kartu su atliekomis ir pakeičiamas tuščiu konteineriu.

Žvyrkelio dulkėjimo mažinimui šiltuoju metų periodu, privažiuojamojo kelio ruožas (135 m ilgio) kas tris mėnesius bus laistomas higroskopiškų druskų tirpalu. Vadovaujantis metodiniais nurodymais „Kelių su žvyro danga dulkėjimo mažinimas“, patvirtintais Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2004-12-20 įsakymu Nr. V-303 „Dėl statybos taisyklių ir metodinių nurodymų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 185-6885), ši priemonė kietųjų dalelių sklaidimą sumažins ne mažiau kaip 52%.

Įvertinus tai, kad PŪV metu skleidžiamų aplinkos oro teršalų koncentracijos nei objekto teritorijoje, nei artimiausioje gyvenamojoje ar visuomeninėje aplinkoje, neviršys žmonių sveikatos apsaugai nustatytų ribinių ar siektinų dydžių, papildomos oro taršos prevencijos priemonės nenumatomos.

Aplinkos oro taršos įvertinimo išvados

Prognozuojamų aplinkos oro teršalų sklaidimo skaičiavimai, įvertinus vyraujančius vėjus ir kitas meteorologines sąlygas, parodė, jog PŪV metu į aplinkos orą išmetamų teršalų pažemio koncentracijos neviršys teisės aktais nustatytų RV.

Remiantis modeliavimo rezultatais, matyti, kad esant pačioms nepalankiausioms taršos sklaidai sąlygoms, PŪV metu skleidžiamų aplinkos oro teršalų koncentracijos nei objekto teritorijoje, nei artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, neviršys žmonių sveikatos apsaugai nustatytų ribinių ar siektinų dydžių ir neigiamas poveikis aplinkai ir visuomenės sveikatai neprognozuojamas.

Įvertinus atliktus aplinkos oro taršos skaičiavimus ir modeliavimą, galima teigti, jog VŠĮ ŠRATC Ventos k. PŪV aplinkos oro kokybei žymesnės įtakos neturės, todėl neigiamas poveikis visuomenės sveikatai neprognozuojamas ir Ventos k. DGASA SAZ ribas galima formuoti jas sutapdinant su žemės sklypo, kuriame planuojama įrengti ir eksploatuoti DGASA, ribomis.

Dirvožemio cheminės taršos susidarymas ir jos prevencija

Naujai įrengiamo Ventos DGAS aikštelės ploto pritaikymo didelių gabaritų atliekų surinkimo ir laikymo veiklai metu nuimtas derlingas augalinis dirvožemio sluoksnis bus sandėliuojamas statybvietyje kaupuose, vėliau, įrengus aikštelę, jis bus panaudotas teritorijai rekultivuoti ir žalesiems plotams apželdinti. Dirvožemis bus tvarkomas ir naudojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995-08-14 nutarimu Nr. 1116 „Dėl pažeistos žemės rekultivavimo ir derlingojo dirvožemio sluoksnio išsaugojimo“ (Žin., 1995, Nr. 68-1656).

Tiek ant esamo, tiek ant naujo Ventos DGAS aikštelės ploto iškritusios paviršinės nuotekos bus surenkamos į paviršinių nuotekų surinkimo sistemą, kurioje bus valomos 6 l/sek. našumo naftos ir purvo gaudyklėje ir po jos išleidžiamos į artimiausią gamtinę aplinką (melioracijos griovį, kuriuo vėliau pateks į Liuišio upelį)

Poveikis dirvožemiui nenumatomas.

Vandenyje cheminės taršos susidarymas ir jos prevencija

Ventos DGASA eksploatacijos metu technologinėms reikmėms vanduo naudojamas nebus, todėl gamybinių nuotekų nesusidarys.

DGASA veiklos metu susidarys nedidelis kiekis ūkio-buities nuotekų iš administracinio (personalo) konteinerio tipo pastato sanitarinių mazgų (dušo kabinos, praustuvo, klozeto su bakeliu). Ūkio-buities nuotekas planuojama nuvesti į Ventos m. komunalinių nuotekų tinklus pagal sutartį su UAB „Akmenės vandenys“.

Kadangi ūkio-buities nuotekos Ventos DGASA teritorijoje bus tvarkomos vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto LR aplinkos ministro 2006-05-17 įsakymu Nr. D1-236 „Dėl nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 59-2103; aktuali redakcija) nustatytais reikalavimais, neigiamas poveikis aplinkai neplanuojamas.

Paviršinės (lietaus ir sniego tirpsmo) nuotekos bus surenkamos atskira sistema nuo DGASA naudojamos aikštelės kietųjų dangų (asfalto dangos), ir nuvedamos į projektuojamą paviršinių nuotekų valymo įrenginį, kuriame bus išvalomos nuo naftos produktų ir mechaninių priemaišų ir kurių našumas ir efektyvumas leidžia įgyvendinti Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. D1-193 „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (toliau - Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentas), 18 punkte nustatytas sąlygas. Iki nustatytų normatyvų išvalytos paviršinės nuotekos bus išleidžiamos į artimiausią gamtinę aplinką (melioracijos griovį, kuriuo vėliau pateks į Liuišio upelį).

Rekonstruojant esamą ir numatant įsisavinti naują teritoriją Ventos DGAS aikštelės veiklai vykdyti, planuojama kietąja asfaltbetonio danga padengti atliekoms laikyti skirtą 0,1900 ha ploto aikštelę. Paviršinių nuotekų surinkimo nuo įrengtų kietųjų dangų sistemos rekonstrukcijai bus rengiamas projektas, kuriuo esamos naftos ir purvo gaudyklės našumas bus didinamas nuo 3 l/sek. iki 6 l/sek. bei bus rekonstruojamas valytų nuotekų išleistuvai į gamtinę aplinką.

Paviršinės nuotekos, surenkamos nuo DGASA, gali būti užterštos skendinčiomis medžiagomis (SM), organiniais teršalais (BDS₇) ir naftos produktais (NP). Vidutinis metinis, maksimalus paros ir

vidutinis paros nuotekų kiekiai - $Q_{\text{met.}} = 1117,2 \text{ m}^3$; $Q_{\text{max. paros}} = 111,6 \text{ m}^3$; $Q_{\text{vid. paros}} = 57,8 \text{ m}^3$.
Valytų į aplinką išleidžiamų paviršinių nuotekų (vidutinė metinė koncentracija / didžiausia momentinė koncentracija) užterštumas atitiks Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto LR aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. D1-193 „Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 42-1594; aktuali redakcija), 18.1.1 - 18.1.3 punktuose nustatytus reikalavimus: SM - 30/50 mg/l; BDS₇ - 23/34 mg/l; NP - 5/7 mg/l.

Kadangi paviršinės nuotekos Ventos DGASA teritorijoje bus tvarkomos vadovaujantis Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento nustatytais reikalavimais, neigiamas poveikis aplinkai neplanuojamas.

5.2. Galimas planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, atsižvelgiant į ūkinės veiklos metu į aplinką skleidžiamus kvapus

Didžiausia leidžiama kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore nurodyta vadovaujantis LR sveikatos apsaugos ministro 2010-10-04 įsakymu Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“ (TAR, 2023-09-22, Nr. 18601; aktuali redakcija) ir yra lygi 5 OU_E/m³. Atkreiptinas dėmesys, kad ši norma taikoma suminei kvapų koncentracijai, neskaidant į atskirų kvapus skleidžiančių sudedamųjų komponentų kvapus.

Cheminės medžiagos kvapo slenksčio vertė apibrėžiama kaip pati mažiausia cheminės medžiagos koncentracija, kuriai esant 50% kvapo vertintojų (ekspertų), vadovaudamiesi dinaminės olfaktometrijos metodu, nustatyta LST EN 13725:2004/AC:2006 „Oro kokybė. Kvapo stiprumo nustatymas dinamine olfaktometrija“, pajunta kvapą. Cheminių medžiagų kvapo slenksčio vertė prilyginama vienam Europos kvapo vienetui (1 OU_E/m³).

Kvapų šaltiniai PŪV metu

PŪV metu kvapą skleis greitai suyrančios žaliosios atliekos, kurios bus laikomos 20 m³ ir 14 m³ atviruose konteineriuose. Žaliąsias atliekas sudaro: augalų lapai, stiebai, nupjauta žolė, smulkios šakos, kankorėžiai, gilės, spygliai, piktžolės, sena vazonų žemė, daržo derliaus perteklius, kambariniai augalai ir jų dalys. PŪV metu žaliosios atliekos bus laikinai (iki savaitės) saugomos ir išvežamos su visu konteineriu. Atliekų kompostavimas aikštelėje nevykdomas. Metinis priimamų ir laikomų greitai suyrančių biologiškai skaidžių žaliųjų atliekų (20 02 01) kiekis bus 300 t/m. Laikant atliekas atviruose konteineriuose, prasidės pirminiai jų skaidymo(si) procesai. Kvapų emisija žaliųjų atliekų priėmimo ir laikymo metu nustatyta vadovaujantis literatūroje skelbiamais duomenimis.

Aplinkos oro taršos kvapais įvertinimo išvados

Kvapų sklaidos modeliavimas atliktas atmosferos sklaidos modeliavimo sistema „ADMS 5.2“. Atmosferos sklaidos modeliavimo sistema „ADMS 5.2“ yra įtraukta į Ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijas, patvirtintas Agentūros direktoriaus 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. AV-220 (Žin., 2008, Nr.143-5768). Kvapų moedliavimui naudoti analogiški duomenys kaip ir vertinant oro teršalų sklaidą aplinkos ore.

Didžiausia PŪV skleidžiamo kvapo koncentracija susidarysianti virš PŪV teritorijos sieks 0,024OU_E/m³. Artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje kvapo koncentracija sumažės iki 0,012OU_E/m³. Kvapo koncentracija mažesnė nei užuodžiamumo riba (1 OU_E/m³), todėl PŪV metu skleidžiamas kvapas neturėtų būti jaučiamas.

Vadovaujantis sklaidos skaičiavimo rezultatais, darytina išvada, kad nei PŪV teritorijoje, nei už jos ribų reglamentuojamos kvapo koncentracijos RV viršijimo nebus (RV - 5 OU_E/m³), todėl ūkinė veikla kvapų sukeliama neigiamo poveikio gyventojų ir darbuotojų sveikatai nedarys. Nagrinėjamo objekto SAZ ribos gali būti formuojamos jas sutapdinant su veiklos žemės sklypo ribomis.

Kvapų mažinimo priemonės

Įvertinus PŪV išskiriamų kvapų sklaidą aplinkos ore pačiomis nepalankiausiomis sąlygomis, prognozuojama, kad reglamentuojama kvapo koncentracijos RV nebus viršijama nei PŪV teritorijoje, nei už jos ribų. Todėl kvapų šalinimo/mažinimo priemonės PŪV metu nebus naudojamos.

5.3. Fizikinės (triukšmas, nejonizuojančioji spinduliuotė ir kt.) taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas

Triukšmo įvertinimas teritorijoje

Esamas foninis triukšmo lygis

PŪV teritorija išsidėsčiusi Ventos k. centrinėje dalyje, šalia geležinkelio Kužiai-Mažeikiai. Šis geležinkelis daugiausia skirtas krovinių gabenimui. Vadovaujantis viešai skelbiamais duomenimis krovinių traukinių 20 m atstumu nuo geležinkelio keliamas ekvivalentinis triukšmo lygis yra 70-72 dBA, o 200 m atstumu įprastai yra mažesnis nei 55 dBA. Tad geležinkelio transportas nagrinėjamoje vietovėje gali būti įvardijamas kaip pagrindinis triukšmo lygį vietovėje formuojantis veiksnys.

Triukšmo lygis DGASA įrengimo (statybos) metu

Statybos darbai bus trumpalaikiai ir atliekami laikantis visų laiko bei darbų režimo apribojimų, todėl triukšmo poveikis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje nebus juntamas ir neigiamas poveikis gyventojams šiuo laikotarpiu nenumatomas.

Triukšmo lygis DGASA eksploatacijos metu

PŪV metu eksploatuojami stacionarūs triukšmo šaltiniai

Aikštelėje kaip stacionarūs triukšmo šaltiniai identifikuojami atliekas išvežančios šiukšliavežės (konteinerių krova į transportą) ir pildomi konteineriai (į konteinerius metamų atliekų sukeliamas triukšmas).

Krentančių atliekų triukšmas sklis stiklo, plastiko, elektros ir elektroninės įrangos, metalo, statybinių, didžiųjų ir medienos atliekų išmetimo į konteinerius metu, o likusių atliekų krovos metu triukšmas nebus skleidžiamas. Konteinerių pildymo metu atliekų išvežimo metu sklindantis triukšmo lygis nustatytas vadovaujantis viešai skelbiamų duomenų bazių duomenimis.

Popieriaus, tekstilės ir drabužių atliekų, greitai yrančių biologiškai skaidžių atliekų, bituminių mišinių, izoliacinių medžiagų ir padangų krova padidinto triukšmo nekels. Asbesto atliekos į konteinerį bus sudedamos atsargiai, jų nemėtant, tad jų krovos metu triukšmas taip pat nesklis.

PŪV metu eksploatuojami mobilūs triukšmo šaltiniai

Pradėjus DGASA eksploataciją į teritoriją atvyks iki 50 lengvųjų ir 25 krovinių automobilių per dieną. Automobiliai PŪV teritorijoje važinės tik dienos periodu (07.00-19.00 val.). PŪV teritorijoje važinėjantio autotransporto sukeliamas triukšmas vertinamas kaip linijinių triukšmo taršos šaltinių sukeliamas triukšmas.

Transporto priemonių skleidžiamo triukšmo lygis nustatomas vadovaujantis LR aplinkos ministro 2007-11-10 įsakymu Nr. 3-357 „Dėl transporto priemonių ir jų sudedamųjų dalių atitikties triukšmo kontrolės teisės norminiams aktams vertinimo ir sertifikavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 118-4840) ir lygus: lengvųjų automobilių - 74 dBA, autobusų ir sunkiojo autotransporto - 81 dBA (važiavimo greitis teritorijoje - 20 km/val.).

Visi triukšmo šaltiniai DGASA teritorijoje bus eksploatuojami tik dienos metu, todėl PŪV daromas poveikis nagrinėjamas tik šiuo paros periodu.

PŪV sukeliama triukšmo sklaidos skaičiavimai

Stacionarių ir mobilių triukšmo šaltinių triukšmas planuojamoje teritorijoje sumodeliuotas naudojant CadnaA programinę įrangą. CadnaA (Computer Aided Noise Abatement - kompiuterinė triukšmo mažinimo sistema) - tai programinė įranga, skirta triukšmo poveikio apskaičiavimui, vizualizacijai, įvertinimui ir prognozavimui. CadnaA programoje vertinamos pagrindinės akustinių taršos šaltinių grupės (pagal 2002/49/EB), kurioms taikomos atitinkamos Europos Sąjungoje ir Lietuvoje galiojančios metodikos ir standartai.

Vadovaujantis Europos Parlamento ir Komisijos direktyvos 2002/49/EB 6 straipsniu ir II priedu bei LR sveikatos apsaugos ministro 2011-06-13 įsakymu Nr. V-604 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, PŪV metu sukeliama triukšmo lygio vertinimui naudotos šios metodikos:

- Pramoninės veiklos triukšmas - Lietuvos standartas LST ISO 9613-2:2004 „Akustika. Atviroje erdvėje sklindančio garso silpninimas. 2 dalis. Bendrasis skaičiavimo metodas“ (tapatus ISO 9613-2:1996).
- Kelių transporto triukšmas - Prancūzijos nacionalinė skaičiavimo metodika „NMPB-Routes-96“ (SETRA-CERTU-LCPC-CSTB), nurodyta Prancūzijos Respublikos aplinkos ministro 1995 m. gegužės 5 d. įsakyme dėl kelių infrastruktūros triukšmo (Oficialus leidinys, 1995 m. gegužės 10 d., 6 straipsnis („*Arrêté du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routières, Journal Officiel du 10 mai 1995, Article 6*“), ir Prancūzijos standartas „XPS 31:133“. Šiuose dokumentuose spinduliuojamojo triukšmo įvesties duomenys gaunami vadovaujantis „Sausumos transporto triukšmo vadovas, triukšmo lygių prognozavimas, CETUR 1980“ („*Guide du bruit des transports terrestres, fascicule prévision des niveaux sonores, CETUR 1980*“) nurodymais.

PŪV įtakojamo triukšmo sklaidos skaičiavimai atliktas vertinant tik PŪV teritorijoje eksploatuojamų stacionarių ir mobilių triukšmo šaltinių skleidžiamo triukšmo lygis dienos periodu. DGASA teritorijoje vakaro ir nakties periodais triukšmo šaltiniai nebus eksploatuojami, todėl modeliavimas šiems paros periodams neatliekamas.

Vertinant PŪV įtaką vietovės triukšmo lygiui sklaidos skaičiavimuose įvertinti visi aukščiau nurodyti stacionarūs ir mobilūs triukšmo šaltiniai. Nustatomas PŪV skleidžiamo triukšmo lygis ties artimiausių gyvenamosios paskirties ir visuomeninių pastatų fasadais.

Akustinio triukšmo ribiniai dydžiai

Akustinio triukšmo ribines vertes artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje nusako Lietuvos higienos norma HN 33:2026 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeniniuose pastatuose bei jų aplinkoje“ (TAR, 2026-02-12, Nr. 2162; aktuali redakcija), o paros laikas apibrėžtas 2004-12-31 LR Triukšmo valdymo įstatyme Nr. IX-2499 (TAR, 2021-12-02, Nr. 25032; aktuali redakcija). Triukšmas gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje įvertinamas matavimo ir (ar) modeliavimo būdu, gautus rezultatus palyginant su atitinkamais šios higienos normos lentelėje pateikiamais didžiausiais leidžiamais triukšmo ribiniais dydžiais gyvenamuosiuose bei visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje.

Prognozuojami triukšmo lygiai

Atlikus PŪV stacionarių ir mobilių triukšmo šaltinių sklaidos skaičiavimus nustatyta, kad triukšmingiausios zonos susidarys ties stiklo atliekų kontaineriais, čia triukšmo lygis gali siekti iki 80 dBA. Kitose atliekų krovos zonose triukšmo lygis bus kiek mažesnis – 60-70 dBA. Triukšmo sklaidos skaičiavimo rezultatai rodo, kad PŪV keliamas triukšmo lygis už PŪV žemės sklypo ribos neviršys 55 dBA. PŪV keliamas triukšmo lygis ties artimiausio gyvenamosios paskirties pastato fasadu prognozuojamas 28,5 dBA, o ties artimiausio visuomeninio pastato fasadu – 20,0 dBA.

PŪV neįtakos triukšmo lygio pokyčio ties artimiausio gyvenamosios paskirties pastato ir visuomeninio pastato fasadais.

Atlikus PŪV keliamo triukšmo sklaidos skaičiavimus, nustatyta, jog PŪV metu ekvivalentinis triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, o tuo pačiu ir ties pastatų fasadais, neviršys ribinių triukšmo verčių dienos periodu (07.00-19.00 val.), taikomų gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų aplinkai pagal HN 33:2026. PŪV neturės neigiamos įtakos gyventojų sveikatai. PŪV neigiamas poveikis triukšmo aspektu artimiausiai gyvenamajai aplinkai neprognozuojamas. DGASA reikalingo dydžio SAZ ribas triukšmo aspektu galima formuoti jas sutapdinant su žemės sklypo, kuriame planuojama įrengti ir eksploatuoti DGASA, ribomis.

PŪV sukeliama akustinio triukšmo mažinimo priemonės

PŪV keliamo triukšmo mažinimui prevencijos priemonės pasirinktos vadovaujantis Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos parengtu Triukšmo vertinimo ir valdymo modeliu (2013 m.). Objekte numatoma taikyti šias priemones:

- ribojamas DGASA darbo laikas - veikla bus vykdoma tik dienos periodu (09.00-18.00 val.); objekto vieta parinkta iki artimiausios gyvenamosios aplinkos išlaikant 85 m atstumą.

Kitų fizikinių taršos rūšių, galinčių daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas

Ventos DGASA PŪV metu kitų fizikinės taršos (vibraciją, šviesą, šilumą, jonizuojančiąją ir nejonizuojančiąją (elektromagnetinę) spinduliuotę ir kt.) rūšių šaltiniai, galintys daryti poveikį visuomenės sveikatai, nebus eksploatuojami.

5.4. Kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai

PŪV neturės reikšmingos įtakos kitiems visuomenės sveikatai įtaką galintiems daryti veiksniams.

6. PRIEMONIŲ, KURIOS PADĖS IŠVENGTI AR SUMAŽINTI NEIGIAMĄ PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS POVEIKĮ VISUOMENĖS SVEIKATAI, APRAŠYMAS BEI JŲ PASIRINKIMO ARGUMENTAI

VšĮ ŠRATC Ventos DGASA PŪV metu numatomos visos techninės ir organizacinės priemonės taršos prevencijai. Numatoma DGASA veikla neturės žymesnės įtakos aplinkos oro ir triukšmo taršos bei taršos kvapais padidėjimui artimiausioje gyvenamojoje teritorijoje:

- Žvyrkelio dulkelėjimo mažinimui šiltuoju metų periodu, privažiuojamojo kelio ruožas (135 m ilgio) kas tris mėnesius bus laistomas higroskopiškų druskų tirpalu;
- į DGASA teritoriją atvyks Europos Sąjungos reikalavimus atitinkantis sunkiasvoris autotransportas;
- DGASA veikla bus vykdoma tik dienos laikotarpiu, kai ribinis triukšmo lygis yra didžiausias;
- DGASA projektuojama su ją aplink žemės sklypo (ar jo dalies) perimetrą juosiančia tvora, kuri apsaugo DGASA nuo pašalinių asmenų patekimo į ją. Prieš pradedant DGASA eksploataciją, bus įrengta perimetro apsaugos signalizacija, kuri informuos DGASA saugančią privačią saugos kompaniją apie pašalinių asmenų patekimą į DGASA.

Visos priemonės, kurios yra numatytos DGASA įrengimo, veiklos, eksploatavimo, organizavimo etapuose, yra diegiamos tam, kad būtų maksimaliai sumažintas galimas neigiamas poveikis aplinkai, darbuotojams ir visuomenės sveikatai.

7. ESAMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

VšĮ ŠRATC Ventos DGASA PŪV numato vykdyti Miško g. 6B ir 6C, Ventos k., Ventos sen., Akmenės r. sav. administracinėje teritorijoje, o atskirų miestų ar kaimiškųjų vietovių sveikatos rodiklių duomenų bazės nėra, todėl apžvelgiant visuomenės sveikatos būklę nagrinėjami visos Akmenės r. sav. populiacijos sveikatos rodikliai, kurie palyginami su bendrais Šiaulių apskrities bei visos šalies rodikliais.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje, kaip ir Lietuvoje, mirčių struktūra būdinga daugeliui ekonomiškai išsivysčiusių šalių ir jau daugelį metų nekinta: pagrindinės mirčių priežastys 2024 metais buvo kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai, virškinimo sistemos ligos ir endokrininės sistemos ligos.

Daugumos Akmenės rajono savivaldybės gyventojų 2024 m. standartizuoto mirtingumo rodiklių reikšmės buvo gana ženkliai prastesnės nei šalies ir Šiaulių apskrities mirtingumo rodikliai, tik mirtingumo nuo nervų ir kvėpavimo sistemų ligų buvo labai panašūs arba nežymiai geresni už šalies ir Šiaulių apskrities vidurkius.

Kūdikių mirtingumas 1000 gyvų gimusių Akmenės rajono savivaldybėje visu analizuojamu laikotarpiu nuolat svyruoja tai ženkliai sumažėdamas, tai padidėdamas. Lyginant su Šiaulių apskrities ir visos šalies rodikliais, kažkokių ryškesnių tendencijų išvelgti dėl didelio rodiklių svyravimo sudėtinga.

Gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (pagal Higienos instituto skaičiavimus) Lietuvoje pagal 2024 metų duomenis yra 77,6 metai, Šiaulių apskrityje - 76,8 metai, Akmenės rajono savivaldybėje - 73,7 metai.

Pagal Higienos instituto Sveikatos informacijos centro Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje pateikiamus rodiklius, 2015-2024 metais gyventojų apsilankymų skaičius pas gydytojus nuolatos augo, kiek sumažėdamas tik 2020 metais (pandeminiais COVID-19 ligos paplitimo metais, kai dauguma sveikatos priežiūros įstaigų visai nepriėmė pacientų arba sveikatos priežiūros įstaigos vykdė tik gydymą nuo COVID-19 ligos). Akmenės rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje ar Šiaulių apskrityje 2015-2024 metais pastebimas labai panašus apsilankymų pas gydytojus skaičiaus svyravimas, tik jis nuolat yra ženkliai žemesniame lygyje.

2015-2019 m. laikotarpiu gana stabiliai augęs visos šalies bei Šiaulių apskrities mastu, o Akmenės rajono savivaldybėje pasvyravęs standartizuotas ligotumas kraujotakos sistemos ligomis, 2020-2021 m. prasidėjus COVID-19 ligos pandemijai, statistinis rodiklis smuko beveik iki lygio, buvusio analizuojamo laikotarpio pradžioje, bet šie rodikliai nėra patikimi, nes tokį ženklų jų pasikeitimą galimai įtakojo COVID-19 ligos pandemija. Popandeminiu laikotarpiu šis rodiklis toliau nuosekliai auga. Ganėtina žymiai šio rodiklio augimui viso 2015-2024 m. periodo laikotarpiu, tikėtina, įtakos turėjo aplinkos ir maisto kokybės pablogėjimas, fizinio krūvio stoka bei didėjantis stresas. Akmenės rajone šis statistinis rodiklis visu analizuojamu 2015-2024 m. laikotarpiu kito labai panašiomis tendencijomis kaip ir visoje šalyje bei Šiaulių apskrityje, tik visada buvo kiek aukštesniame lygyje.

Standartizuotas ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis 2015-2018 m. laikotarpiu nuolat po truputį augo, o nuo 2019 m. šis rodiklis pradėjo mažėti, 2021 m. sumažėdamas iki žemiausio lygio per visą analizuojamą laikotarpį, bet tam įtakos, vėl gi, galėjo turėti COVID-19 ligos pandemija. Akmenės rajono gyventojų ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis visu 2015-2024 m. laikotarpiu kito atkartodamas panašias tendencijas kaip ir visoje Lietuvoje ar Šiaulių apskrityje, bet pastaraisiais metais išliko šiek tiek aukštesniame lygyje.

Standartizuoto ligotumo piktybiniais navikais rodikliai Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenų bazėse pateikiami tik 2003-2012 m. laikotarpiu, šis rodiklis nuolat augo tiek Šiaulių apskrities, tiek visos Lietuvos, tiek Akmenės rajono savivaldybės mastu. Ligtumas piktybiniais navikais Akmenės rajone yra ganėtinai ženkliai mažesnis nei bendras Lietuvos ir Šiaulių apskrities vidurkiai.

Standartizuoto ligotumo nervų sistemos ligomis rodiklis Akmenės rajono savivaldybėje 2015-2019 m. laikotarpiu nežymiai augo, kai tuo tarpu Šiaulių apskrities bei visos Lietuvos mastu šis rodiklis 2017-2020 m. neženkliai sumažėjo. Vėliau, popandeminiu, 2020-2024 m. laikotarpiu rodiklis augo tiek Akmenės rajono savivaldybėje, tiek Šiaulių apskrityje, tiek ir visoje Lietuvoje. Rodiklio kritimas 2020 m. aiškiai yra įtakotas COVID-19 ligos pandemijos. Vertinant viso dešimtmečio šio rodiklio kitimą, darytina išvada, kad jis per visą dešimties metų laikotarpį ženkliai paaugo Lietuvoje ir Akmenės rajono savivaldybėje, ir beveik nepasikeitė Šiaulių apskrityje.

8. SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBŲ NUSTATYMO ARBA TIKSLINIMO PAGRINDIMAS

Sanitarinės apsaugos zona (SAZ) - aplink stacionarų taršos šaltinį arba keletą šaltinių, taip pat šalia kelių esanti teritorija, kurioje dėl galimo neigiamo poveikio žmonių sveikatai galioja nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

LR visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 2 dalis nurodo, kad ūkinei veiklai, kuriai nustatomos SAZ, SAZ ribų dydžius nustato Vyriausybė. Įstatymo 3 dalis nurodo, kad PŪV PVSV ar PŪV PAV procesų metu, atliekant PVSV, įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, gali būti nustatyti kitokie negu Vyriausybės patvirtinti SAZ ribų dydžiai.

Nagrinėjamu atveju SAZ ribų dydis nustatomas atliekant PVSV. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 51 straipsnio 3 dalyje nurodoma, kad SAZ ribos turi būti tokios, kad ūkinės veiklos išmetamų (išleidžiamų, paskleidžiamų) aplinkos oro teršalų, kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių sukeliamą žmogaus sveikatai kenksmingą aplinkos taršą už SAZ ribų neturi viršyti ribinių užterštumo (ar kitokių) verčių, nustatytų gyvenamosios paskirties pastatų (namų), viešbučių, mokslo, poilsio, gydymo paskirties pastatų, su apgyvendinimu susijusių specialiosios paskirties pastatų, rekreacijai skirtų objektų aplinkai.

SAZ nustatomos aplink stacionarius taršos šaltinius, esančius statiniuose ir (ar) įrenginiuose ar jų grupėse arba jiems skirtose teritorijose, kuriuose planuojama ar vykdoma ūkinė veikla ir (ar) objektai, arba aplink statinių ar įrenginių, kuriuose yra šioje dalyje nurodyti taršos šaltiniai, išorines atitvaras ar ribas (atsižvelgiant į ūkinės veiklos rūšį, taršos šaltinių išsidėstymą). SAZ nustatomos aplink šių objektų stacionarius taršos šaltinius, išmetančius (išleidžiančius, paskleidžiančius) aplinkos oro teršalus, kvapus, triukšmą ar kitus fizikinius veiksnus.

SAZ nustatomos aplink stacionarius taršos šaltinius, esančius statiniuose ir (ar) įrenginiuose ar jų grupėse arba jiems skirtose teritorijose, kuriuose planuojama ar vykdoma ūkinė veikla ir (ar) objektai, arba aplink statinių ar įrenginių, kuriuose yra šioje dalyje nurodyti taršos šaltiniai, išorines atitvaras ar ribas (atsižvelgiant į ūkinės veiklos rūšį, taršos šaltinių išsidėstymą). SAZ nustatomos aplink šių objektų stacionarius taršos šaltinius, išmetančius (išleidžiančius, paskleidžiančius) aplinkos oro teršalus, kvapus, triukšmą ar kitus fizikinius veiksnus.

Nustatytos ar patikslintos SAZ (specialiosios žemės naudojimo sąlygos) įrašomos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą vadovaujantis LR žemės įstatymo ir LR nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų LR Vyriausybės 2002-04-15 nutarimu Nr. 534 „Dėl LR nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 41-1539; aktuali redakcija), nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 3 priedo 2 lentelės 7 punktu, PŪV nustatyta 100 metrų normatyvinė SAZ. Normatyvinės SAZ plotas sudarytų apie 5,46 ha, kadangi veikla planuojama, tai ši SAZ nėra įteisinta. Schema su normatyvinės SAZ ribomis pateikta PVSV ataskaitos 15 priede.

Planuojamos vykdyti ūkinės veiklos SAZ nustatoma PVSV proceso metu. Nustačius SAZ ribas bus užtikrinta, kad PŪV įtakojama aplinkos tarša už SAZ ribų neviršys visuomenės sveikatos saugos teisės aktais reglamentuojamų ribinių dydžių.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 51 straipsnio 5 dalimi, PŪV PVSV ar PŪV PAV procesų metu įvertinus konkrečios ūkinės veiklos galimą poveikį visuomenės sveikatai, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytas ar PVSV metu nustatytas SAZ dydis gali būti sumažintas arba padidintas laikantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų 51 straipsnio 3 dalyje nustatytų principų.

Šios ataskaitos tikslas kompleksiskai įvertinti PŪV poveikį visuomenės sveikatai ir atsižvelgiant į rezultatus nustatyti SAZ ribas. DGASA PŪV normatyvinės SAZ tikslinamos atsižvelgiant į galimą PŪV neigiamą poveikį visuomenės sveikatai. SAZ ribos nustatomos įvertinant PŪV aplinkos taršą.

Priimama, kad ūkinės veiklos sukiamų aplinkos taršos veiksnių, galinčių įtakoti visuomenės sveikatą, atitikimas visuomenės sveikatos saugos teisės aktais nustatytoms ribinėms vertėms ir dydžiams užtikrina priimtina poveikį visuomenės sveikatai, nes ribinės vertės ir dydžiai yra nustatyti, atsižvelgiant į šių veiksnių dozės-atsako vertinimus ir yra nekenksmingos žmonių sveikatai.

Įvertinus VšĮ ŠRATC PŪV žemės sklypuose, esančiuose Miško g. 6B ir 6C, Ventos k., Ventos sen., Akmenės r. sav., nustatyta, jog PŪV neturės žymesnės įtakos aplinkos oro kokybei, triukšmo, taršos kvapais ir kitos taršos padidėjimui ūkinės veiklos žemės sklype ir už jo ribų, todėl, atlikus PVSV, PŪV SAZ ribas siūloma nustatyti sutapatinant su žemės sklypo, kuriame planuojama vykdyti ūkinę veiklą, ribomis (situacinę schemą su formuojamomis SAZ ribomis žiūr. PVSV ataskaitos 15 priede).

9. POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO METODŲ APRAŠYMAS

Poveikio kiekybiniam ir kokybiniam vertinimui naudotos metodikos, nurodytos Europos Sąjungos direktyvoje 93/67/EEC. Metodo esmė - komponentų, veikiančių žmogaus gyvenamąją aplinką, susidarančią dėl aplinkos veiksnių palyginimas su žemesne, nesukeliančia pasekmių gyvenimo kokybei. Pirmame etape buvo identifikuoti pavojingi veiksniai, kurie gali turėti įtakos gyvenamajai aplinkai, toliau išskirti prioritetai pagal esamą situaciją ir veiksnių (ekotoksikologinių, fiziko-cheminių ir kt.) svarbą. Sekančiame etape atlikti dozės, darančios įtaką žmogaus sveikatai skaičiavimai. Paskutiniame, ketvirtame, etape atliktas pavojingumo nustatymas, lyginamas paskaičiuotų koncentracijų poveikis su nesukeliančių pasekmių gyvenimo kokybei koncentracijomis ir fizikiniais poveikiais.

PVSV ir parengtos PVSV ataskaitos viešinimo procedūros atliktos vadovaujantis LR sveikatos apsaugos ministro 2011-05-13 įsakymu Nr. V-474 „Dėl LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ (Žin., 2011, Nr. 61-2923; aktuali redakcija), PVSV ataskaita parengta vadovaujantis LR sveikatos apsaugos ministro 2016-01-19 įsakymu Nr. V-68 „Dėl LR sveikatos apsaugos ministro 2004-07-01 įsakymo Nr. V-491 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2016, Nr. 01346; aktuali redakcija) nustatytais reikalavimais.

Atliekant vietovės gyventojų demografinių bei sveikatos rodiklių analizę buvo naudotasi Higienos instituto Sveikatos informacijos centro Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje pateikiamais statistiniais duomenimis.

Aplinkos oro teršalų sklaidos modeliavimas ir teršalų koncentracijos teritorijoje pavaizduotos naudojant kompiuterinę programinę įrangą „ADMS 5.2“. Tai naujos kartos daugiašaltinis dispersijos modelis, kurį naudoti rekomenduoja LR aplinkos ministerija (vadovaujantis Agentūros direktoriaus 2016-07-29 įsakymu Nr. AV-216 „Dėl Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008-12-09 įsakymo Nr. AV-200 „Dėl ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2016, Nr.

21267)). Šis modelis vertina sausą ir šlapią teršalų nusodinimą, radioaktyvių teršalų sklaidimą, teršalų kamuolio matomumą, kvapus, pastatų įtaką, sudėtingą reljefą ir pakrantės įtaką.

Triukšmo sklaidai modeliuoti ir prognozuoti taikoma kompiuterinė programa CadnaA - tai kompiuterinė programa, skirta apskaičiuoti ir pavaizduoti, įvertinti ir prognozuoti sukliamą triukšmą.

Metodų paskirtis yra nuspręsti ar PŪV aplinka yra priimtina ir nesukelia rizikos žmonių sveikatai. Metodo tikslas yra kuo realiau įvertinti trukdančius veiksnius ir jų daromą poveikį žmonių gyvenimo kokybei.

PVSV taikytų modeliavimo ir vertinimo metodų paskirtis ir tikslas yra šie:

- nustatyti esamą visuomenės sveikatos būklę veiklos vykdymo regione;
- nustatyti aplinkos taršą dėl vykdomos veiklos;
- nustatyti ar esami ir planuojami aplinkos taršos lygiai po PŪV įgyvendinimo neviršija teisės aktais gyvenamajai ir visuomeninei aplinkai nustatytų ribinių verčių;
- nustatyti PŪV reikalingo dydžio SAZ.

Išvardinti vertinimo metodai yra tinkami nustatant vykdomos ar planuojamos veiklos SAZ.

Metodas įvertintas Europos Sąjungoje. Juo naudojantis, pagal būtinybę galima įvertinti visus aplinkoje esančius veiksnius, kaip bioakumuliaciją, degradaciją, perėjimus per trofinę grandį, įsisavinimą žmogaus organizme per mitybinę grandį ir kt.

Metodas objektyviai leidžia vertinti daromą poveikį ir galimybę mažinti neigiamus poveikius.

10. POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO IŠVADOS

Atlikus PVSV ir kompleksiškai išanalizavus žinomus aplinkos veiksnius, galinčius daryti poveikį visuomenės sveikatai gyvenamojoje ir visuomeninėje aplinkoje, galima daryti išvadą, jog neigiamo poveikio visuomenės sveikatai dėl VŠĮ ŠRATC PŪV, numatomos vykdyti žemės sklypuose, esančiuose Miško g. 6B ir 6C, Ventos k., Ventos sen., Akmenės r. sav., nebus.

11. SIŪLOMOS SANITARINĖS APSAUGOS ZONOS RIBOS

Įvertinus VŠĮ ŠRATC PŪV žemės sklypuose, esančiuose Miško g. 6B ir 6C, Ventos k., Ventos sen., Akmenės r. sav., nustatyta, jog PŪV neturės žymesnės įtakos aplinkos oro kokybei, triukšmo, taršos kvapais ir kitos taršos padidėjimui PŪV žemės sklype ir už jo ribų, todėl, atlikus PVSV, SAZ ribas siūloma nustatyti sutapatinant su žemės sklypų, naudojamų PŪV vykdyti, ribomis. Rekomenduojamų PŪV SAZ ribų schemą žiūr. PVSV ataskaitos 15 priede.

12. REKOMENDACIJOS DĖL POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO STEBĖSENOS, EMISIJŲ KONTROLĖS IR PAN.

Nesant kriterijų, monitoringas ir/ar emisijų kontrolė planuojamai Ventos DGASA nenumatomas.

13. LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. 2008-12-16 Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantį direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006.
2. LR visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2225; aktuali redakcija).
3. LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (TAR, 2022, Nr. 25031; aktuali redakcija).
4. LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019, Nr. 09862; aktuali redakcija).
5. LR cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymas (TAR, 2020, Nr. 02853).
6. LR aplinkos ministro 2005-07-15 įsakymas Nr. D1-378 „Dėl LR aplinkos ministro 1999-12-13 įsakymo Nr. 395 „Dėl apmokestinamų teršalų kiekio nustatymo metodikų asmenims, kurie netvarko privalomosios teršalų išmetimo į aplinką apskaitos“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. 92-3442; aktuali redakcija).
7. LR aplinkos ministro 2008-07-10 įsakymas Nr. D1-371 „Dėl LR aplinkos ministro 2002-06-27 įsakymo Nr. 340 „Dėl aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaitos įforminimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2008, Nr. 82-3282; aktuali redakcija).
8. LR aplinkos ministro 2011-05-03 įsakymas Nr. D1-367 „Dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 57-2720; aktuali redakcija).
9. LR aplinkos ministro 2024-12-11 įsakymas Nr. D1-451 „Dėl LR aplinkos ministro 1999-07-14 įsakymo Nr. 217 „Dėl atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2024, Nr. 21912; aktuali redakcija).
10. LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2007-06-11 įsakymas Nr. D1-329/V-469 „Dėl LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2000-10-30 įsakymo Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore vertinamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo patvirtinimo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių nustatymo“ pakeitimo“ (Žin., 2007, Nr. 67-2627; aktuali redakcija).
11. LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2010-07-07 įsakymas Nr. D1-585/V-611 „Dėl LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2001-12-11 įsakymo Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo normų nustatymo“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr. 82-4364; aktuali redakcija).
12. LR sveikatos apsaugos ministro 2011-05-13 įsakymas Nr. V-474 „Dėl LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ (Žin., 2011, Nr. 61-2923, aktuali redakcija).
13. LR sveikatos apsaugos ministro 2016-01-19 įsakymas Nr. V-68 „Dėl LR sveikatos apsaugos ministro 2004-07-01 įsakymo Nr. V-491 „Dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2016, Nr. 01346; aktuali redakcija).
14. LR sveikatos apsaugos ministro 2011-06-13 įsakymas Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2026 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeniniuose pastatuose bei jų aplinkoje“ (TAR, 2026-02-12, Nr. 2162; aktuali redakcija).

15. LR susisiekimo ministro 2024-07-02 įsakymas Nr. 3-237 „Dėl sertifikatų, išduodamų techninius ir saugumo reikalavimus atitinkančioms krovininėms transporto priemonėms, formų patvirtinimo“ (TAR, 2024, Nr. 12367).
16. Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2016-07-29 įsakymas Nr. AV-216 „Dėl Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008-12-09 įsakymo Nr. AV-200 „Dėl ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2016, Nr. 21267).
17. Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2016-07-29 įsakymas Nr. AV-217 „Dėl Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008-07-10 įsakymo Nr. AV-112 „Dėl foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo planuojamos ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR, 2016, Nr. 21203).
18. Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2026-03-23 sprendimas Nr. T-47 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (TAR, 2026, Nr. 04494).
19. Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2024-12-03 įsakymas Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (EVRK 2.1 red.) patvirtinimo“ (TAR, 2024, Nr. 21516).
20. Lietuvos standartas LST ISO 9613-2:2004 „Akustika. Atviroje erdvėje sklindančio garso silpninimas. 2 dalis. Bendrasis skaičiavimo metodas“ (tapatus ISO 9613-2:1996).
21. Prancūzijos nacionalinė skaičiavimo metodika „NMPB-Routes-96“ (SETRA-CERTU-LCPC-CSTB), nurodyta Prancūzijos Respublikos aplinkos ministro 1995-05-05 įsakyme dėl kelių infrastruktūros triukšmo ir Prancūzijos standartas „XPS 31:133“.
22. „Sausumos transporto triukšmo vadovas, triukšmo lygių prognozavimas, CETUR 1980“ („Guide du bruit des transports terrestres, fascicule prevision des niveaux sonores, CETUR 1980“).
23. Aplinkos apsaugos agentūros internetinė svetainė: <https://aaa.lrv.lt/lt/>.
24. LR aplinkos ministerijos internetinė svetainė: <https://am.lrv.lt/lt/>.
25. LR sveikatos apsaugos ministerijos Higienos instituto Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema: <https://sveikstat.hi.lt/>.
26. Valstybės duomenų agentūros oficialiosios statistikos portalas: <https://osp.stat.gov.lt/>.

14. PVSV ATASKAITOS PRIEDŲ SĄRAŠAS:

1. Planuojamos ūkinės veiklos vietos topografinis apylinkių žemėlapis
2. AAA 2026-07-15 raštu Nr. (30-4)-A4E-7853 priimta atrankos išvada dėl PAV
3. UAB „Ekosistema“ visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licencijos kopija
4. Ventos didelių gabaritų statinių ir įrangos bei atliekų laikymo vietų išdėstymo schema
5. Santykinio atliekų svorio nustatymo protokolai Nr. 3 (2024-05-27) ir Nr. 02 (2025-05-06)
6. Planuojamai ūkinei veiklai numatomų naudoti žemės sklypų nuosavybės dokumentai ir žemės sklypų planai
7. VĮ Registrų centras informacija apie VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras Ventos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės gretimybėse esančius objektus
8. Akmenės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo Pagrindinio brėžinio ištrauka su pažymėta planuojamos ūkinės veiklos vieta
9. Aplinkos apsaugos agentūros 2026-02-27 raštas Nr. (30-3)-A4E-2176 „Dėl foninių aplinkos oro užterštumo duomenų“ ir Vidutinės metinės aplinkos oro teršalų kaimiškų vietovių foninių koncentracijų reikšmės 2024 m.
10. Taršos šaltinių išdėstymo objekto teritorijoje schema
11. Meteorologinių duomenų įsigijimą patvirtinančių pažymų kopijos
12. Teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimo žemėlapiai
13. Taršos kvapais sklaida aplinkos ore
14. Planuojamos ūkinės veiklos skleidžiamo triukšmo sklaidos žemėlapis
15. LR Sveikatos apsaugos ministerijos 2017-10-05 raštas Nr. (10.2.2.3-411)10-8059 „Dėl psichologinių veiksmų poveikio visuomenės sveikatai įvertinimo“
16. Situacinė schema su normatyvinėmis ir rekomenduojamomis SAZ ribomis
17. PVSV ataskaitos viešinimo dokumentai